

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00705&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 00705. Ризик самогубства у підлітковому віці

Автор: Mauri Marttunen
Редактор оригінального тексту: Jukka Pekka Jousimaa
Дата останнього оновлення: 2017-08-23

Основні положення

- Суїцидальні думки, спроби та здійсненні самогубства рідко зустрічаються в дитинстві, але їх частота збільшується у підлітковому віці.
- Попередня спроба самогубства або нанесення шкоди власному здоров'ю, навіть якщо це не було пов'язано з бажанням померти (наприклад, порізи), є важливими факторами ризику повторної спроби чи здійснення самогубства.

Епідеміологія

- Річний показник поширеності суїцидальних думок серед підлітків становить приблизно 10–15%, а кількість спроб самогубств не менше 4–5%.
- Суїцидальні думки та спроби частіше зустрічаються серед дівчат, проте близько 80% всіх самогубств вчинені хлопцями.
- Близько половини підлітків, які намагалися здійснити самогубство, в майбутньому здійснять ще одну спробу.

Фактори ризику підліткового самогубства

- Кожен третій раніше намагався накласти на себе руки.

- Близько 60% підлітків, які покінчили життя самогубством, говорили з кимось про свої суїцидальні думки, однак часто лише зі своїми однолітками.
- Психічні розлади передують суїциду у понад 90% випадків. Розлади настрою є причиною самогубства у половині випадків.
- Щонайменше одна чверть підлітків страждали від серйозних зловживань психоактивними речовинами.
- Поширеними причинами самогубств та їх спроб є невдача, розчарування, розрив відносин чи суперечка з близькою людиною. Сімейні конфлікти, домашнє насильство і суперечки з батьками також є дуже поширеними.

Симптоми

- Суїцидальна поведінка в підлітковому віці часто пов'язана з поточними психо-соціальними проблемами, такими як суперечки, тяжка втрата, розчарування.
- Поширеними симптомами є розлади настрою, зловживання наркотичними речовинами (особливо серед чоловіків), а також антисоціальна поведінка.

Виявлення і оцінка [доказ L04455 D]

- Саморуйнівна поведінка в підлітковому віці тісно пов'язана з депресією і зловживанням психоактивними речовинами.
- Коли у підлітка підозрюється депресія, суїцидальні думки та спроби повинні завжди відверто обговорюватися.
- Оцінка життєвих обставин і сімейної ситуації здійснюється завжди, якщо підліток висловлює суїцидальні думки і наміри.
- Оцініть тип і важкість супутніх психічних розладів і/або зловживання психоактивними речовинами.
- Запитайте, чи у пацієнта була спроба самогубства або нанесення собі шкоди будь-яким іншим способом у минулому.
- Оцініть, чи пацієнт справді хоче померти, чи складав план суїциду або якось готувався до цього.

Лікування

- Завжди узгоджуйте наступні зустрічі та заохочуйте пацієнта продовжувати лікування.
- Сприяйте легкому доступу до лікування.
- Pozнайомтеся з батьками молодшої людини та оцініть, чи здатна сім'я достатньо підтримувати пацієнта.
- За необхідності зверніться до служб захисту дітей для організації підтримки сім'ї.
- Якщо саморуйнівна поведінка пов'язана з важкою депресією, лікування має бути почате відразу.
- Із селективних інгібіторів зворотного захоплення серотоніну (СІЗЗС) флуоксетин є препаратом вибору для психо-фармакологічного лікування підлітків з важкою депресією і саморуйнівною поведінкою [настанова L00703 | Підліткова депресія].
- Завжди, якнайшвидше, направляйте підлітків, які мали суїцидальні спроби на консультацію до психіатра.
- Госпіталізація до психіатричного стаціонару повинна розглядатися [доказ L04711 | C], якщо підліток має
 - психотичні розлади
 - виражену агресивну поведінку
 - значний депресивний розлад
 - значне зловживання психоактивними речовинами чи залежність
 - біполярний розлад
 - якщо амбулаторна допомога після попередньої спроби самогубства була безуспішною.
- Госпіталізація також виправдана після серйозної спроби самогубства (висока летальність чи сильно виражений суїцидальний намір), якщо у підлітка активні суїцидальні думки або він не отримує достатньої підтримки з боку сім'ї.

Пов'язані ресурси

- Огляди доказових даних [пов'язані L00541 | Risk of suicide in adole...]
- Література [пов'язані L00541 | Risk of suicide in adole...]

Джерела інформації

R9. Consoli A, Peyre H, Speranza M et al. Suicidal behaviors in depressed adolescents: role of perceived relationships in the family. *Child Adolesc Psychiatry Ment Health* 2013;7(1):8.

[PubMedID|23497551]

R4. Brent DA, McMakin DL, Kennard BD et al. Protecting adolescents from self-harm: a critical review of intervention studies. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry* 2013;52(12):1260-71.

[PubMedID|24290459]

R5. Hawton K, Saunders KE, O'Connor RC. Self-harm and suicide in adolescents. *Lancet* 2012;379(9834):2373-82. [PubMedID|22726518]

R6. Pelkonen M, Karlsson L, Marttunen M. Adolescent suicide: epidemiology, psychological theories, risk factors, and prevention. *Current Pediatric Reviews* 2011;7:52-67.

R11. Burns CD, Cortell R, Wagner BM. Treatment compliance in adolescents after attempted suicide: a 2-year follow-up study. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry* 2008 Aug;47(8):948-57.

[PubMedID|18596554]

Настанови

- [Настанова 00703](#). Підліткова депресія.

Доказові огляди Duodecim

- [Доказовий огляд 04455](#). Suicide prevention programs for children and youth.
Дата оновлення: 2004-03-05
Рівень доказовості: D
Резюме: Suicide prevention programs might possibly be effective in youth at high risk but there is insufficient evidence to either support or not to support curriculum-based suicide prevention programs in schools.
- [Доказовий огляд 04711](#). Factors associated with suicide after parasuicide in young people.
Дата оновлення: 2005-03-17
Рівень доказовості: C
Резюме: Suicide after parasuicide in young people may be associated with poor social situation, previous inpatient psychiatric treatment, personality disorder and substance misuse.

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: ebm00705 Ключ сортування: 034.012 Тип: EBM Guidelines

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2017-08-23

Автор(и): Mauri Marttunen Редактор(и): Jukka Pekka Jousimaa Лінгвіст(и)-консультант(и) англomовної версії: Kristian Lampe
Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

Навігаційні категорії

[EBM Guidelines](#) [Paediatric psychiatry](#) [Adolescent psychiatry](#) [Paediatrics](#) [Psychiatry](#)

Ключові слова індексу

mesh: Adolescent mesh: Self-Injurious Behavior mesh: Suicide, Attempted mesh: Suicide mesh: suicide risk
speciality: Adolescent psychiatry speciality: Paediatric psychiatry mesh: Depression mesh: major depressive disorder
іспс-2: A23 іспс-2: A99 іспс-2: P19 іспс-2: P76 іспс-2: P77 speciality: Paediatrics speciality: Psychiatry